

Utorok 16. decembra 2008

45. odporúča pobrežným členským štátom, aby zaistili zvýšenú viditeľnosť vybratých projektov a zjednodušili postupy na získavanie finančných prostriedkov s cieľom získať súkromné zdroje na cestovný ruch v pobrežných oblastiach a umožniť vytvorenie partnerstiev medzi orgánmi verejnej moci a súkromnými subjektmi, a to najmä MSP; odporúča zdôrazňovať rekreačné výhody vyplývajúce z trvalo udržateľného morského a pobrežného cestovného ruchu a jeho prínos k zdravej faune a flóre (podpora ekologického cestovného ruchu, turistického rybolovu, pozorovania veľrýb atď.); domnieva sa, že tieto ciele by sa mohli propagovať 20. mája v rámci o Európskeho námorného dňa;

46. vyzýva environmentálne združenia, zástupcov odvetví súvisiacich s morom, kultúry, vedeckej komunity, občianskych združení a miestnych obyvateľov, aby rozšírili svoju účasť na všetky fázy projektu vrátane monitoringu s cieľom zabezpečiť ich dlhodobú udržateľnosť;

47. a nakoniec vyzýva Komisiu, aby uskutočňovala pravidelné hodnotenia skutočného vplyvu financovania zo strany Spoločenstva na rozvoj pobrežných oblastí s cieľom rozšíriť osvedčené postupy a podporiť partnerské siete pozostávajúce z rôznych zúčastnených subjektov prostredníctvom monitorovacieho centra pre trvalo udržateľný cestovný ruch v pobrežných oblastiach;

48. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Výboru regiónov.

Mediálna gramotnosť v digitálnom svete

P6_TA(2008)0598

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. decembra 2008 o mediálnej gramotnosti v digitálnom svete (2008/2129(INI))

(2010/C 45 E/02)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohovor Unesco o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov z roku 2005,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2007/65/ES z 11. decembra 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/552/EHS o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch, týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielať (1), a najmä na odôvodnenie 37 smernice 2007/65/ES a na článok 26 smernice 89/552/EHS,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 854/2005/ES z 11. mája 2005 zakladajúce viacročný program Spoločenstva na podporu bezpečnejšieho používania internetu a nových online technológií (2),
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1718/2006/ES z 15. novembra 2006 o vykonávaní programu na podporu európskeho audiovizuálneho sektora (MEDIA 2007) (3),
- so zreteľom na odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady 2006/952/ES z 20. decembra 2006 o ochrane nepľnoletých osôb a ľudskej dôstojnosti a o práve na vyjadrenie vo vzťahu ku konkurencieschopnosti európskeho priemyslu audiovizuálnych a online informačných služieb (4),

(1) Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2007, s. 27.

(2) Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 1.

(3) Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 12.

(4) Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 72.

Utorok 16. decembra 2008

- so zreteľom na odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady 2006/962/ES z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. decembra 2007 s názvom Európsky prístup k mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí (KOM(2007)0833),
 - so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Pluralita médií v členských štátoch Európskej únie (SEK(2007)0032),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 1. júna 2005 s názvom Iniciatíva i2010 – Európska informačná spoločnosť pre rast a zamestnanosť (KOM(2005)0229),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 20. novembra 2002 o koncentrácii médií ⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. septembra 2005 o uplatňovaní článkov 4 a 5 smernice 89/552/EHS (Televízia bez hraníc), zmenenej a doplnenej smernicou 97/36/ES, v rokoch 2001 – 2002 ⁽³⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 27. apríla 2006 o prechode z analógového na digitálne vysielanie: príležitosť pre európsku audiovizuálnu politiku a kultúrnu rozmanitosť? ⁽⁴⁾,
 - so zreteľom na závery Rady z 22. mája 2008 o medzikultúrnych kompetenciách ⁽⁵⁾ a na Európsky prístup k mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí ⁽⁶⁾,
 - so zreteľom na Grünwaldské vyhlásenie Unesco o mediálnom vzdelávaní z roku 1982,
 - so zreteľom na Parížsky program Unesco z roku 2007 – dvanásť odporúčaní pre mediálne vzdelávanie,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy členským štátom (Rec(2006)12) o posilnení postavenia detí v novom informačnom a komunikačnom prostredí,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A6-0461/2008),
- A. keďže médiá ovplyvňujú politiku i každodenný život spoločnosti; keďže vysoký stupeň koncentrácie médií môže ohroziť ich pluralitu a keďže mediálna gramotnosť má preto zásadný význam pre politickú kultúru a aktívnu účasť občanov EÚ,
- B. keďže sa všetky typy audiovizuálnych alebo tlačových médií, klasických aj digitálnych, vzájomne prepájajú a z technického a obsahového hľadiska dochádza k zblížovaniu rôznych foriem médií; keďže prostredníctvom inovačných technológií prenikajú masmédiá v čoraz väčšej miere do všetkých oblastí života; keďže tieto nové médiá si vyžadujú aktívnejšiu úlohu užívateľov médií a keďže formou médií sú aj internetové sociálne komunity, weblogy a videohry,
- C. keďže internet je prvým a hlavným zdrojom informácií pre mladých užívateľov médií; keďže znalosti v oblasti internetu týchto užívateľov zodpovedajú ich špecifickým potrebám, nie sú však systematické; keďže dospelí ľudia naopak získavajú informácie najmä prostredníctvom rozhlasu, televízie, novin a časopisov a keďže preto mediálna gramotnosť v súčasnom mediálnom prostredí musí zodpovedať tak výzvam nových médií – najmä s nimi súvisiacim možnostiam na interakciu a kreatívnu účasť, ako aj poznatkom potrebným na používanie tradičných médií, ktoré sú aj naďalej hlavným zdrojom informácií verejnosti,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 25 E, 29.1.2004, s. 205.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 193 E, 17.8.2006, s. 117.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 296 E, 6.12.2006, s. 120.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 141, 7.6.2008, s. 14.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 140, 6.6.2008, s. 8.

Utorok 16. decembra 2008

- D. keďže nové komunikačné technológie môžu menej skúsených užívateľov zaplaviť množstvom nediferencovaných informácií, t. j. informácií, ktoré nie sú zoradené podľa dôležitosti, a tento nadbytok informácií je rovnako veľkým problémom ako ich nedostatok,
- E. keďže dobré vzdelanie v oblasti zaobchádzania s informačnými technológiami a médiami, ktoré rešpektuje práva a slobody ostatných, značne zvýši zamestnateľnosť jednotlivca a z hospodárskeho hľadiska prispieje k dosiahnutiu lisabonských cieľov,
- F. keďže rozsiahly prístup ku komunikačným technológiám dáva každému občanovi možnosť sprostredkúvať a šíriť informácie po celom svete, čím sa z každého užívateľa internetu stáva potenciálny novinár a mediálna gramotnosť sa stáva nevyhnutnou nielen pre pochopenie informácií, ale aj pre schopnosť tvoriť a šíriť mediálny obsah, a keďže len samotné počítačové znalosti nevedú automaticky k vyššej mediálnej gramotnosti,
- G. keďže pokiaľ ide o rozvoj telekomunikačných sietí a šírenie informačných a komunikačných technológií (IKT), existujú značné rozdiely medzi členskými štátmi, ale aj medzi jednotlivými regiónmi, najmä pokiaľ ide o odľahlé a vidiecke oblasti, čo v sebe ukrýva riziko postupného prehľbovania digitálnej priepasti v rámci EÚ,
- H. keďže školy zohrávajú dôležitú úlohu pri výchove ľudí schopných komunikovať a uvažovať; keďže medzi členskými štátmi a jednotlivými regiónmi existujú veľké rozdiely v oblasti mediálneho vzdelávania a v miere začlenenia IKT do vyučovania a využívania IKT pri vzdelávaní a keďže mediálna výchova sa môže uskutočňovať v prvom rade prostredníctvom takých pedagógov, ktorí sú sami mediálne gramotní a disponujú príslušným vzdelaním v tejto oblasti,
- I. keďže mediálne vzdelávanie má rozhodujúci význam, pokiaľ ide o dosiahnutie vysokej úrovne mediálnej gramotnosti, ktorá je významnou súčasťou politického vzdelávania, ktoré pomáha ľuďom posilniť ich správanie ako aktívnych občanov a zvýšiť ich informovanosť o svojich právach, ako aj povinnostiach; keďže dobre informovaní, politicky zrelí občania sú základom pluralitnej spoločnosti a keďže vytváraním vlastných obsahov a mediálnych produktov používateľa získavajú schopnosti, ktoré im umožňujú hlbšie pochopiť zásady a hodnoty profesionálne vytvorených mediálnych obsahov,
- J. keďže mediálno-pedagogická práca so staršími osobami nie je taká bežná ako s mladými ľuďmi a keďže starší ľudia majú často obavy z nových médií a bránia sa im,
- K. keďže bezpečnosť osobných údajov je čoraz premyslenejšie a častejšie ohrozovaná, čo predstavuje vysoké riziko pre málo skúsených užívateľov,
- L. keďže mediálna gramotnosť predstavuje v informačnej a komunikačnej spoločnosti nevyhnutnú kľúčovú schopnosť,
- M. keďže médiá ponúkajú príležitosti na celosvetovú komunikáciu a otvorenosť voči celému svetu, sú základnými piliermi demokratických spoločností a keďže sprostredkujú vedomosti, ako aj informácie a keďže nové digitálne médiá ponúkajú pozitívne možnosti na účasť a kreativitu, čím sa zlepšuje zapájanie občanov do politických procesov,
- N. keďže súčasné údaje nepostačujú na poskytnutie presných charakteristík o úrovni mediálnej gramotnosti v EÚ,
- O. keďže rozhodujúcu úlohu mediálnej gramotnosti zdôraznila aj organizácia Unesco, a to napríklad v Grünwaldskom vyhlásení o mediálnom vzdelávaní (1982) a v Parížskom programe – dvanásť odporúčaní pre mediálne vzdelávanie (2007),

Utorok 16. decembra 2008

Všeobecné body

1. víta uvedené oznámenie Komisie o mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí, konštatuje však, že treba zlepšiť formuláciu európskeho prístupu podpory mediálnej gramotnosti, najmä pokiaľ ide o začlenenie klasických médií a uznanie významu mediálneho vzdelávania;
2. víta závery Rady z 22. mája 2008 o medzikultúrnych kompetenciách; očakáva, že členské štáty sa dôrazne zasadia na podporu mediálnej gramotnosti, a navrhuje posilniť kontaktný výbor členských štátov stanovený v smernici 89/552/EHS o odborníkov v oblasti vzdelávania;
3. naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala odporúčanie a vypracovala akčný plán v oblasti mediálnej gramotnosti; vyzýva Komisiu, aby v roku 2009 usporiadala schôdzu kontaktného výboru pre audiovizuálne mediálne služby s cieľom uľahčiť pravidelnú výmenu informácií a efektívnu spoluprácu;
4. žiada orgány zodpovedné za reguláciu audiovizuálnych a elektronických komunikácií, aby spolupracovali na rôznych úrovniach s cieľom zvýšiť mediálnu gramotnosť; uznáva, že je mimoriadne potrebné, aby sa na vnútroštátnej úrovni vypracoval kódex správania a vyvinuli spoločné regulačné iniciatívy; zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby sa všetky zúčastnené strany zapojili do podpory systematického výskumu a pravidelných analýz rôznych aspektov a rozmerov mediálnej gramotnosti;
5. odporúča Komisii, aby sa odborná skupina pre mediálnu gramotnosť využila aj pri diskusii o otázkach mediálneho vzdelávania, aby stretnutia skupiny boli pravidelnejšie a aby sa pravidelne konzultovalo so zástupcami všetkých členských štátov;
6. konštatuje, že okrem politikov, novinárov, prevádzkovateľov rozhlasového a televízneho vysielania a mediálnych spoločností môžu mediálnu gramotnosť aktívne podporovať najmä malé miestne subjekty, ako sú knižnice, strediská vzdelávania dospelých, občianske kultúrne a mediálne strediská, zariadenia pre ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu, ako aj občianske médiá (napr. komunitné médiá);
7. vyzýva Komisiu, so zreteľom na článok 26 smernice 89/552/EHS, aby stanovila ukazovatele mediálnej gramotnosti na účely jej dlhodobej podpory v EÚ;
8. konštatuje, že mediálna gramotnosť znamená mať schopnosť samostatne využívať rozličné médiá, rozumieť rôznym aspektom médií a mediálneho obsahu a kriticky ich posudzovať, ako aj komunikovať v rôznych súvislostiach a vytvárať a šíriť mediálny obsah; okrem toho konštatuje, že pri veľkom množstve dostupných zdrojov je najdôležitejšia schopnosť cielene filtrovať a triediť informácie zo záplavy údajov a obrazov z nových médií;
9. zdôrazňuje, že mediálna gramotnosť je kľúčovým prvkom politiky informovanosti spotrebiteľov, uvedomelého a znalého prístupu k otázkam práv duševného vlastníctva, aktívnej demokratickej účasti občanov a podpory medzikultúrneho dialógu;
10. nabáda Komisiu, aby rozšírila svoju politiku podpory mediálnej gramotnosti v spolupráci so všetkými orgánmi EÚ, ako aj miestnymi a regionálnymi orgánmi, a aby prehĺbila spoluprácu s organizáciou Unesco a Radou Európy;

Ciele a cieľové skupiny

11. zdôrazňuje, že do činností v oblasti mediálnej výchovy musia byť zapojení všetci občania – deti, mládež, dospelí, starší ľudia, ako aj osoby so zdravotným postihnutím;
12. upozorňuje, že mediálna gramotnosť sa začína formovať v rodinnom prostredí, v ktorom sa deti učia, ako si vybrať z dostupných mediálnych služieb – zdôrazňujúc v tejto súvislosti význam mediálneho vzdelávania pre rodičov, ktorí zohrávajú rozhodujúcu úlohu vo vývoji mediálnych návykov detí – a ďalej sa prehlbuje v škole a počas celoživotného vzdelávania, pričom je podporovaná činnosťou celoštátnych, vládnych a regulačných orgánov, ako aj pracovníkov a inštitúcií pôsobiach v oblasti médií;
13. konštatuje, že cieľom mediálnej výchovy je naučiť ľudí pristupovať k médiám a ich obsahu kompetentne a kreatívne, kriticky analyzovať mediálne produkty, chápať fungovanie mediálneho priemyslu a byť schopný samostatne tvoriť mediálny obsah;
14. odporúča, aby sa v rámci mediálneho vzdelávania poskytovali informácie o otázkach autorských práv pri využívaní médií a o význame rešpektovania práv duševného vlastníctva, najmä v súvislosti s internetom, ako aj o bezpečnosti údajov, ochrane súkromia a práve na informačné sebaurčenie; zdôrazňuje nevyhnutnosť oboznámenia mediálne gramotných užívateľov nových médií s možnými rizikami týkajúcimi sa bezpečnosti informácií a osobných údajov, ako aj s rizikami súvisiacimi s násilím šíreným prostredníctvom internetu;
15. upozorňuje na to, že reklama je v dnešnej dobe významnou súčasťou služieb poskytovaných médiami; zdôrazňuje, že mediálna gramotnosť pomáha stanoviť kritériá hodnotenia nástrojov a postupov používaných v reklame;

Zabezpečenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám

16. žiada, aby sa v rámci európskej politiky prostredníctvom výstavby informačnej a komunikačnej infraštruktúry a najmä sprístupnením širokopásmových služieb v menej rozvinutých oblastiach preklenula digitálna priepasť medzi členskými štátmi a medzi mestami a vidiekom;
17. konštatuje, že k službám verejného záujmu patrí aj poskytovanie prístupu k širokopásmovému internetu, ktoré by sa malo vyznačovať širokou a vysokokvalitnou ponukou, ako aj dostupnými cenami, a požaduje, aby každý občan mohol využívať cenovo výhodné širokopásmové pripojenie;

Mediálne vzdelávanie v školách a ako súčasť vzdelávania učiteľov

18. zdôrazňuje, že mediálne vzdelávanie by malo byť súčasťou formálneho vzdelávania, ku ktorému majú prístup všetky deti, a neoddeliteľnou súčasťou učebných osnov na všetkých stupňoch škôl;
19. žiada, aby sa mediálna gramotnosť ako deviata kľúčová kompetencia začlenila do európskeho referenčného rámca pre celoživotné vzdelávanie podľa odporúčania 2006/962/ES;
20. odporúča, aby bolo mediálne vzdelávanie čo najviac zamerané na prax a spojené s hospodárskymi, politickými, literárnymi, spoločenskými, umeleckými a informačno-technickými predmetmi a navrhuje, aby ďalšími krokmi boli vytvorenie špecifického predmetu „mediálne vzdelávanie“ a prístup prekračujúci hranice jednotlivých predmetov s prepojením s mimoškolskými projektmi;
21. odporúča vzdelávacím inštitúciám, aby ako opatrenie zamerané na praktické vyučovanie mediálnej gramotnosti podporovali vytváranie mediálnych produktov (v oblasti tlačových, audiovizuálnych a nových médií) so zapojením žiakov a pedagógov;

Utorok 16. decembra 2008

22. vyzýva Komisiu, aby medzi ukazovatele mediálnej gramotnosti, ktoré bude stanovovať, zahrnula kvalitu školského vyučovania, ako aj vzdelávanie učiteľov v tejto oblasti;
23. konštatuje, že okrem pedagogických aspektov a aspektov súvisiacich s politikou vzdelávania zohráva podstatnú úlohu aj technické vybavenie a prístup k novým technológiám, a zdôrazňuje, že infraštruktúra na školách sa musí výrazne zlepšiť, aby sa všetkým žiakom umožnil prístup k počítačom, internetu a príslušnému vyučovaniu;
24. zdôrazňuje, že mediálne vzdelávanie má mimoriadny význam v špeciálnych školách, keďže médiá majú v prípade mnohých osôb s postihnutím významnú funkciu pri prekonávaní komunikačných prekážok;
25. odporúča, aby sa do vzdelávania učiteľov pre všetky stupne škôl začlenili povinné mediálno-pedagogické moduly, čím sa dosiahne intenzívnejšia príprava v tejto oblasti; žiada preto príslušné vnútroštátne orgány, aby sa pedagógovia všetkých predmetov a vo všetkých druhoch škôl oboznámili s používaním audiovizuálnych učebných pomôcok a s problémami mediálnej výchovy;
26. zdôrazňuje nevyhnutnosť pravidelnej výmeny informácií, najlepších postupov a – v oblasti vzdelávania – pedagogických metód medzi členskými štátmi;
27. vyzýva Komisiu, aby do programu nadväzujúceho na program MEDIA 2007 zahrnula samostatnú časť venovanú podpore mediálnej gramotnosti, pretože tento program vo svojej súčasnej podobe len v malej miere prispieva k podpore mediálnej gramotnosti; podporuje snahu Komisie vypracovať nový program s názvom Media Mundus s cieľom podporiť medzinárodnú spoluprácu v audiovizuálnom sektore; žiada, aby sa mediálna gramotnosť vo väčšej miere zahrnula aj do ďalších programov podporovaných EÚ, najmä do programov eT-winning, bezpečnejší internet, programov celoživotného vzdelávania a Európskeho sociálneho fondu;

Mediálne vzdelávanie starších osôb

28. zdôrazňuje, že mediálne vzdelávanie starších ľudí musí prebiehať na miestach, kde sa zdržujú, akými sú napr. spolky, domovy dôchodcov a opatrovatelské ústavy, zariadenia bývania spojeného s opaterou, kluby osôb tráviacich spolu voľný čas alebo venujúcich sa spoločným koníčkom, iniciatívy a komunity dôchodcov;
29. konštatuje, že digitálne siete dávajú starším ľuďom najmä možnosť, aby sa zúčastňovali na každodennom živote, komunikovali s okolím a aby si tak čo najdlhšie udržali samostatnosť;
30. poukazuje na to, že pri mediálnej výchove vo vyššom veku treba zohľadniť rozdielny životný štýl, prostredie kde žijú, skúsenosti starších ľudí a ich vlastný prístup k médiám;

*

* *

31. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, ako aj vládam a parlamentom členských štátov.